

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Generalis Totius Sacri Ordinis Clericorum Canonicorum
Historia Tripartita**

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LVII. De Congregatione S. Victoris Parisiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

dam dicti Ordinis Ecclesia ledes puerunt. multa quoque illius monasteria vel commendata, & canonici tamen sunt desituta, vel a seculibus occupata, & diruta. Recepit tamen formam congregationis sub uno capite, quod est ipse Abbas S. Risi, cui omnes tanquam Patri subduntur, & reuerenter obedunt.

CAPV T QVINQ VAGE SIMVM SEPTIMVM.

De Congregatione Canonicorū Regularium S. Victoris Parisiensis.

I.

Etiam in partibus Galliarū perantiquis, & cum primis ilustris congregatio S. Victoris Parisiensis, cuius summa cum laude eternitatis Cardinalis labo^r de Vitriaco in sua hifloria Occidentalī c. 24. ita scribens. Sunt alia canonicorum Regularium devote, & humiles, & amabiles Deo congregantes, qui S. Victorū canonicū nuncupantur, ex quod predilectus Dei martyris Patronus, & aducatur sit eorum, in quibus huic Ordini primordia Larerunt. Primi siquidem, & praecepsus huius sancte Religionis conuentus extra muros Parisiensis stauratus in Ecclesia, que dicitur S. Victorū quasi lucerna Domini super candelabrum posita, non solum propinquam civitatem sed remoras circumquaque regiones, & ad Dei cognitionem iuniorum & ad charitatem inflammat, & anquampiscina probatica, & luter aneus in templo Domini scholarius Parisii & moribundis, & veris populi ridoque conuentibus aqua per ficationem submittantur. Ita siquidem sancte, & omni acceptio digna militantum in caelis Domini congregatio refugium est pauperum, consolatio lugentium, fulcimentū, & quasi bofis debilitum, recreatio lassorum, elevatio lapsorum, portu tranquillissimum scolarium, quibus de mundibusc naufragie uaderet copientibus, finis misericordie aperit, & in gremio suvelut pia mater eos souet, & nutrit. Multis a principis Parisiensis magistris vira literari, & honesti velut Nella fulgentibus illustrata, & quasi margaritū pretiosissimā decorata. Inter eos nominis istim, & precipuis exiit Celsarius Domini organum spiritus sancti, magister Hugo de Susto Victore dictus, qui malogranata cintimabolis coniungens, exemplo sancte conuersatione multos ad honestatem moxavit, & melius sua doctrina ad scientiam erudit. Multos autē aquarum viventium patres effodiens libri suis, quos de fide, & morib; tam subtiliter, quam sauditer afferendo edidit, incerta, & occultia diuina sapientia pluribus aperuit, mortalem sui memoriam velut compositionem odore, & opere pigmentary. & in omnium ore quasi mel dulcorati in velut musicā in coniuicio vini, & tanguare nubes pomiferentes postoris relinquent. Hi

si quidem prudentes, & beneficē vī extra parvūlū, bu tamultum fecerūt congregati, supra frumentū, & habile fundū amētū Regule S. Augustini inlustrati, & salutares obseruantas statuunt. Vbi agnus, & linea vranurū camisij. Cares se nō secesserūt infra terminos fuerūt mēbus seū corporū, nisi laborant; circa primā, vel secundā nocte hūrū matutinū siagentes in hymno, O psalmū, & canū, & ritu gloriū Domini iuxtaerū, & deinceps uidebant, residuū noctis plenū, expendunt. Hora autem tempore à vesperis, ad auroram noctis non siqui- ter prostrabunt officium; Semel autem in una vī hūrū ordintis abbates Parvū apud S. Victorū ecclīam Generale Capitulum celebrantū congregantur. Post diuinā predicationē epulas delicias. Et jani- de his, qua ad Religione, & ordinis institutio per- nit, inuictus petrantes.

ORIGINEM huius Congregationis annū cīcīter 1113, referunt Franciscus Belch- reflius in sua Cosmographia, & Augustinus Ti- cincinus in Dilucidario p. 2. & infra tunc annū Ordins in Civitate Parisiensi quo tempore p̄fimus Rex Ludovicus cognominē Crastū p̄pe muros Pariſiorum amplissimum, & Regi- cōnobium sancto Victori Chirili martyriū cupatum excitat, de cuius fundatione pro- superius cap. 33. latit sit dictum, nunc solū de viris sanctissimis, qui tanquam syderū encanū Ecclesiam illustrauerunt verbo, & exemplo, & de monasteriis quidem Congregationis qui breueriter attingemus. Nam quod ad vīnotū tem- tate conspicuus attinet, habuit hęc congrega- tio complures, quorum nomina p̄e creare esse scripta in libro viventium in celo, & reli- quiae corū tanquam Beatorum in venerabilē habentur apud homines in terra. H̄i fuit Primus B. Hildebrandus dicti cenobii primus Ab- bas. Secundus B. Hugo cognominē S. Victore, doctrina & religione toti orbi cooperator. Tertius B. Ricardus natione Anglus, leta- co professionis de S. Victore cognominatus, qui floruit circa annum salutis millesimum tre- mū septimum. Quartus B. Gaufridus vi- nome sanctitatis, qui Meldensis Episcopus can- est, concedente Innocente III. Episcopū i se abdicato, in monasterio S. Victore Kaplan diuinæ contemplationis actius mancipavit. Quintus beatus Thomas marty, & ciudicem mona- cherij Prior, qui ut alter Thomas Cantuari- um Episcopus pro veritate, & iustitia, & defensio Ecclesie inter manus Stephani Cantuari- Episcopi crudeliter exercerat, gloriosus martyrium consumauit. Sextus B. Rucher Prior. Septimus B. Achardus Episcopus Abo- censis, de quibus supra cap. 33. dictum fuit.

Doctores vero praeclaros protulit in prima supīa memoratos Hugonim, & Ricardum de S.

CAPV T QVINQ VAGE
Victore, quorum opera notissima sunt, & lauda- bili opere non habent. Terium quoq; Petrum Liberdum cognomenē Magistrū Seu- terianū canonicum S. Genouefā ciudicem congre- gationis. Quartum Petrum Comesorem auto- rem Hilione Scholasticā in Ecclesia S. Victoris ē Episcopio tumularum. Quintum venerabilem Thomam Abbatem S. Andreæ Vercellenis, cuius nōmē incepit habuit in sua Biblioteca finita Sixtus Senensis in verbo Abbas Vercel- lensis. Sextum Abbatem Abfolonem. Septimū Magistrū Adamum, quorum opuscula mani- bua omnium teruntur. Octauum Magistrū Achardum Apriensem Episcopum, de quo modo dictum fuit, qui telle Joanne Pittio mul- tiplicare script. Nonum Magistrū Ricardum Anglicum alterum ab eo, qui supra est rela- tu, nam hic posterior floruit supra circa annū Decimū, ex Pittio de Scriptoribus Angli- cas. Decimū Guernerū eiusdem cōsobrij Sopponem, qui claruit anno 1400. ex Sexto Se- nealio Bibliotheca.

Habeo qui scribant, ex hac Congregatione tres Cardinals S.R.E. assūptos fuisse. nā beatum Hugonem de sancto Victore ab Innocente II anno 1138. Cardinalem creatum scri- bat Ciconius in Innocente II. & licet tam extre- ma dignitas sibi collata, alij non meminerint, ubi fuitur in causa existit, quod ipse vita excellēt anno statim sequente antequam insignis Ciconiis donaret, sed & alium nomine Hugonem celebret. Theologum ex canonico S. Victore Cardinalem Episcopum Tusculanū Martino V anno 1431. creatum tradit Volater- nū. Ita Vita sancti Patris nostri Augusti- siue nullus hoc nomine sub Martino V. ad Cardinalium alium prius apud alias Historicos legit̄ & forte Volaterranus errauit in nomi- ne. Hicponens pro Ludovico: nam Marti- no V. telle Ciconio D. Ludovicum Alamanum natum Gallum, & proficilis canoniciū regulari Archepiscopum Arclarensem pres- biterum Cardinalem S. Cæcilie creavit, quem etiam ad Bononiensē Legatum deslinuit. Me- nisternū ibi loci Volaterranus alterius nomi- nacionis ex canonico S. Victore ad Cardinalia- num nasci. Ceterum cum neque tempus refe- milis promotionis, nec Pontificis, qui illū ostendat, apud cendū autem sit fides. Hoc enim ex eodem monasteri plures Antifites ai cathedrales, & alias Ecclesias regendas aſſup- vocari quō fuerant. B. Achardus Episcopus Abbeonis. Stephanus Episcopus Parisiensis ex Abbeo S. Victore, inter cuius manus beatus Thomas eiusdem monasterij Prior martyrium consumauit. Petrus Lombardus ex canonico S. Genouefā Episcopus Parisiensis. B. Gaufridus Episcopus Meldensis, Thomas primus Ab- beo Vercellenis, qui obiit anno 1146.

Vicere, quorum opera notissima sunt; & laudari opus non habent. Tertium quoq; Petrum Leobardum cognomento Magistrum Sententiarum canonicum S. Genouefi eiusdem congregatus. Quartum Petrum Comestorem autorem Hilionis Scholasticæ in Ecclesia S. Victoris cu Episcopio tumulatum. Quintum venerabilis Thomam Abbatem S. Andreae Vercellensis, cuius nomine incertum habuit in sua Bibliotheca sancta Sixtus Senensis in verbo Abbas Vercellensis Sextum Abbatem Absalonem. Septimum Magistrum Adamum, quorum opuscula manus omnium teruntur. Octauum Magistrum Achardam Abreminsem Episcopum, de quomodo dictum fuit, qui teste Iohanna Pifio multipliciter script. Nonum Magistrum Ricardum Anglicum alterum ab eo, qui supra est relatus, nam hic posterior floruit supra circa annum Domini 1140, ex Pifio de Scriptoribus Angliae. Decimum Guernerum eiusdem cenobij Solignacum, qui claruit anno 1400, ex Sixto Scenenti in Bibliotheca.

Habeto qui scribant, ex hac Congregatione p. 2. s. infra utriusque tempore, p. 2. cognomento Caelio, amplissimum; & Regis toris Christi manymatus, cuius fundatione quod dictum, nunc folia inquam sydera misericordia verbis & exemplo, & Congregationis cuius am quad ad virum suum, habuit hac congre- nacionis pte cre- mentum in celis, & Beatorum in venatione in terris. Hi fuerint ieiuniis cenobij primi Ab- cognomento de S. Victo- rie toti orbi confi- catione Anglorum, & illo- cōnōmato cognominati, quod dicitur multissimum regis B. Geofredus va- densium Episcopus con- cent. III. Episcopus i- erio S. Victoris, de cuius mancipatis, Qua- rterary, & cunctem mo- r. Thomas Cantuari- tate, & iustitia, & de- clarans Stephanus Episcopus Parisiensis ex abbate S. Victoris, inter cuius manus beatus Thomas eiusdem monasterij Prior martyrum consummauit. Petrus Lombardus ex canonico S. Genouefi Episcopus Parisiensis. B. Gaufre- dus Episcopus Meldensis, Thomas primus Ab- bas cenobij Vercellensis, qui obiit anno 1146.

vt in Epitaphio eius sepulchro apposito nota- tur, D. Nicolaus Abbas, & reformator S. Petri ad Aram anno 1133. Calend. Aprilis creatus. Ab- batii S. Victoris Parisiensis ieribunt Innocenti- us III. in cap. cum dilecti electione, & Gregori- us IX. cap. Ex insinuatione de rescriptis, & illius Priori idem Gregorius IX. cap. Significauerunt de testibus. Addit. Augustinus Ticinensis ex Speculatori, in Cathedrali Parisiensi vnum ex canonici S. Victoris antiquo more Magistrum cæmoniarum extulisse.

Catalogus monasteriorum eiusdem congregations ex Ticinensi, & Sylvestro Maurolico faciat olim triginta Abbatarum, octoginta Prioratum, & quadraginta Propositurarum, ex quibus fuerint Abbatis sancte Marie de Victoria Sylvanensis, & Abbatis sancti Martini apud Gemellos Ambianensis, & sancte Genouefi in ciuitate Pariseni, & aliam Compedio, & Capitulatam item in Flandria, & Danicam apud Brugas in Flandria, & alia partim in finibus Gal- liarum, partim in Belgio constitute, quarum plurimam nunc etiam superfluit, eti illarum no- mina, & fundationes non tenemus, quoniam Catalogus à Reuerendo admodum patre Donino Dionysio à sancto Germano ciuidem Cenobij Priore transmisus ad manus meas non peruenit. Sum pariter eiusdem congregations complura Collegia sacrarum virginum Canonistarum Regularium in Gallijs, & etiam in Flandria, ex quibus sex recensentur ab Alberto Mirzo de Collegiis canoniconum Regularium cap. 12. in fine, videlicet Gronembriensis Abbatia in urbe Gandavensi, Trudonensis Abbatia in urbe Brugensi, Waisonsteriensis in agro Wafensi apud Tenermundam, Abbatia Pontis Roradi vulgo Roosbrugge in Flandria, Abbatia noui monasterij sancti Winoc in oppido Bergensi in Flandria, & monasteriū sancte Margaritæ vulgo Nonnarum in ciuitate Antwerpia.

Ceterum eti monasteria tam virorum, quam femininarum sub regulari disciplina non pauca adhuc superflint, tamen ipsa Congregatio iue ob temporum difficultates, siue quod Abbatia S. Victoris ex multo iam tempore Abbatibus secularibus commendetur, qui multoties bona temporalia, & lucra potius quam incrementa ordinum, & Dei gloriam sequuntur, ex multis annis (proh dolor) iam desisti, nec iam amplius Generale Capitulum cogitur, nec Visitatores ad Cœnobia iuxta sacrorum Canonum, & ordinis flatuta visitanda ad vitia extirpanda, vitam canonicanam instaurandam, & Dei cultum augendū designantur. & licet decreto sacri Concilii Tridentini sessi. 2. 5. de Regularibus flatutum fuerit, ut Abbates, ceteriq; Praeliati monasteriorum, quia sunt capita Ordinum siue Congregationum Regularium habitum funere, & vota Regularium profiteri, & secundū illa vivere debe-

debet, nubilominus, tam pluim, lanctum, labrum, & necessarium decretum executioni hacten-
nus non fuit demandatum. Floret tamen in co-
dem Cenobio Regularis Ordinis obseruantia
sub regimine Prioris, et quod ibi loci Bibliotheca
manuscriptorum praesertim Codicum longe
præstantissima, quæ omnes merito admirantur.

CAPVT QVINQVAGE-
SIMVM OCTAVVM.

*De Congregatione Canonicoru
Regularium S. Laurentij de
Plebe Martyrum, sive de Vl-
tio in Delphinatu.*

Ni quicquid habet originem
alia Congregatio a loco pri-
marie illius institutione S.
Laurentij de Plebe Martyrum
vocata. Et locus in provincia
Delphiniatis inter iuga mo-
tuum alperrima, quibus Italia fines a Gallicanis
ditudinibus, quatuor leuis ab aree munitionis
Securis nuncupata distans, prope; oppidum,
quod Vltimū dicimus, ubi Cenobium Sancto-
rum Monachorum martyri Laurentio dicatum,
et verus illū etiamante magni Patris Benedicti
sculum fuisse, illarum gentium est traditio,
verus monumentis comprobata, quem in locū
cum multi fides Wandalos fugientes sece-
rissent, q̄od propter montum aperitatem pro-
ince inaccessibilis videbatur, tandem ab ipsi Wan-
dalibus post Italiam vaslatam illac perretrantibus
dixi trucidati, vna cum monachis, ab illorū
martyrio S. Laurentij de Plebe martyrum loco
nomen dederunt. Ferunt, oecubuisse cum illis
quendam monachum sanctissimum nomine, &
per ipsū luctum, eiusq; postea reliquias Secusiam
sub Manfredo Marchionem ad Ecclesiā eius no-
mini erēctam circa annum Domini 1050 trans-
latas. Ceterum post transitum Wandalorum, &
Cenobij euerioniens locis per multa secula ne-
dē desertus manis, donec circa annum Christi
Saluatoris 1050. Sacerdos Venerabilis, vere pius,
Religiosus, & sanctus Gerardus nomine, de Vi-
tio orionis, diuina inspiratione parvam cellam
in codem loco sibi statuit, postea vero Cuniber-
to Taurinensis Episcopo consenteat, ac tra-
dente, canoniconum regularium habitum, ac in-
stitutum assumptis, monasterium dirutum refe-
cit, illudq; cum nonnullis canonici ciudem
instituti primus inhabitauit: Quorum sancta
conversatione excitati nonnulli Principes, Epis-
copi, & sibi viri diuites multis non solum praediti,
& redditibus, verum etiam Ecclesiis in diuersis
Episcopatibus eidem monasterio attributis bre-
vi adiumentum congregationem multorum Col-
legiorum in iugib[us] conseruare.

Nam contat im primis anno 1057. Odion
Sabaudie Comitem cum Adelice ipsius
coniuge Secusia Marchionissa, & Manfrido
uissimi Secusianum Marchionis filia ipsi
Gra rdo, acipiscius canonici non solum dictam Ecclesiam
de Plebe martyrum, verum etiam canoni-
nes Ecclesiæ, & Parochias locorum Selza, M-
tij, & Salbertan iū omnibus illarum bonis &
pertinentijs, necnon Ecclesiam S. Iusti uia Secu-
siam à Berta dicta Adelice matre inchoati,
& ab eadem Adelice Marchionis filia absolutam
donauisse, feruntur; extare infrauenientia dona-
tionum apertissima codicis anno 1057. stip-
lata. Deinde anno 1065. antedictus Cunibertus
Taurinensis Episcopuscum contentus, &
voluntate suorum canonicos cathedralium (e-
rant per id temporis adhuc Regulares) non lo-
lum praeditam Odion donationem huc co-
fessionem suo diplomate firmavit (erat enim
locus in Episcopatu Taurinensi) verum etiam
multis alijs Ecclesijs, parochijs, & illarum bona
collatis auxit, quarum præcipua fuit Ecclesia S. Mariæ in ciuitate Secusia, quae penteinian, &
quasi cathedralis, & vicem genets Episcopati
diebatur. Liber ad rei veritate ulliusfrand, &
huius congregatiōis antiquitatē, & dignitatem
monifrandam, eiusdem Cuniberti prædi-
gium ex integrō hic ponere, quod cum alic-
iusdēcē congregatiōis monimētis multa labo-
re conquitis tandem inuenire, & transmissi Riu-
ser admodum Pater Dominus Dionyius Ver-
cellensis nostri monasterij Secusianus S. Iusti pre-
positus, quod huiusmodi est.

aperte et natus ex primis annis usque ad 1600. Sunt in aliis autem huius modis parvulae, secundum ibidem in ista scilicet Congregatione Propriis constituta, unquam quidam natus, & immunius fuisse, & proprieatis consuefata locis in aliis adhortantur, abrensum sicut dante iustificatione comparsum, habentiam ratione loco confixum. Pausa ait inter reliquo tempore oblationem apud Taurinum buximodis non tam ecclesia nostra fuit profectio nostra, ut collata fiducia nobis datur, & auctoritate tam ipse quam ceteris duxerit in secula ad regnorum reges, ut omnia temporum et rerum in institutione inserviantur. Hoc igitur tamquam patrum et atriū acquisivimus, & quoniam non nulli aliquippe alio tempore natus, & ad fundum servato vel oblatione datus eis, & difficultis in aliis, & ejus rei voluntariis illatis, & caru datus non in secula ad incolas ad plenitudinem perfruuntur, & efficiuntur, mentes, latiori semper mutantur. Deinceps pictura, & inservientia ricercheretur in invicem necessariis compatiens, ad Dei gloriam, et animarum recreationem liberam, as venerabilium canonicorum, & bonis affluente ibi Spiritus Sanctus dicit fortissimum, & maxime per operamus, ideo quod facimus est in canonicorum communis consilio, et voluntate huius fauila noster incepit regularis castrorum congregatio S. Laurentii Viterbiensis de munere papa piae presentis, & futuri Deo ibi famulare populo donum, & concedimus cum priuilegiis, alienigenis, oblationibus, testamento, ipsi in omnibus parochiis, & vocatione omnino beatis qui ibi pertinere dignoscuntur. Et in futurum Declarare intendemus, Ecclesiam S. Iohannis Baptiste de Lazio, Ecclesiam S. Salvati, Ecclesiam S. Refutatis, Ecclesiam S. Gerolfi, Ecclesiam quae nos S. Arigii, Ecclesiam S. Marti, Ecclesiam S. Marci de Vito, Ecclesiam S. Gregorii de Saccate, Ecclesiam S. Michaelis de Boduonii, filii S. Marti, & S. Hippolyti de Bardonechi, filii S. Saloberti, & si qualibet fuit, vel fore de beatae nostre virginis Ecclesiasticis diminutio dicta fletis martyrum tota plebaniana. Simili modo habuimus, confirmamus, & donavimus hunc sanctuarium S. Laurentii de Vito, & fratribus degeneribus presbiteris, & futuri Ecclesiasticis, plebeis, & portuariis S. Martis, que sunt eti, & adhuc a se invenimus secunda cum omnibus pertinentiis, & regimur. Quae seducta longa matrix, & baptis- matis electa quadam prærogativa & excellenti- huius cultu etiam quibus bitemum est in suo ple- tante domo, & sicut Taurinensis Ecclesiasticum gen- teri ipsopatet, antiquitus multo iam tempore gerunt sunt, quippe tan in verbis nobilis Secunda quasi sit in episcopis antiquis. Causa plebanianus seu Administratore appello Bononiensis ad penitentiaque Vo- luntas suam extulit, & a montis castumibus, & in aliis locis longe latet, comprehendatur, & ter- ratur. His siquidem preconvenimus Ecclesie B.M. maria propter vocans parochia Secundam cum em- pietate parochiali, & amissione clericorum, et laici- cura particulariter fecit utrumque sepultura a præ-